

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/292/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714206440
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714206440.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa S. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX W. XX, občan SR, zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 446 proti odporcovi POHOTOVOSTĽ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 158,- eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 27. 11. 2014, č. k. 13C/78/2014-84, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 05.05.2014 sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 158,00 eur spolu s 8,25 % ročným úrokom z omeškania od 24.04.2014 do zaplatenia. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že tento nárok navrhovateľ vyvodil zo zmluvy o úvere uzavretej s odporcom dňa 01.03.2010, na základe ktorej odporca (ako veriteľ) poskytol navrhovateľovi (ako dlžníkovi) finančné prostriedky v sume 1700,00 eur s tým, že dlžník mal veriteľovi túto sumu vrátiť zvýšenú o 1.636,00 eur. Ku dňu 04.04.2011 navrhovateľ uhradil odporcovi sumu 1.858,00 eur. Pretože v predmetnej zmluve o úvere nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), čo je obligatórna náležitosť zmluvy stanovená zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý nedostatok cit. zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, potom v časti 158,00 eur došlo na strane odporcu k 04.04.2011 k bezdôvodnému obohateniu. Avšak vzhľadom na odporcom vznesenú námietku premlčania, súd posúdiac, že v danom prípade sa jedná o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného neúmyselne (z nedbanlivosti), kedy podľa ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka na uplatnenie nároku na súde plynie objektívna trojročná premlčacia doba, návrh navrhovateľa zamietol. Premlčacia doba začala plynúť dňa 04.04.2011 a uplynula dňa 04.04.2014. Návrh navrhovateľa bol súdu doručený dňa 05.05.2014. Dvojročná subjektívna premlčacia doba na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, počítaná odo dňa kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) môže plynúť len v objektívnej premlčacej dobe a v danom prípade objektívna doba uplynula.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. zásady úspechu vo veci. V konaní bol úspešný odporca, náhradu trov neuplatnil, preto mu súd náhradu trov nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti zmenil tak, že jeho návrhu vyhovie v celom rozsahu alebo, aby rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Náhradu trov, vrátane trov odvolacieho konania, aby súd priznal navrhovateľovi.

Namietal, že okresný súd nesprávne posúdil vec z hľadiska dĺžky objektívnej premlčanej doby, pretože v prejednávacom prípade je táto doba 10 ročná. Jedná sa o úmyselné bezdôvodné obohatenie zo strany odporcu, na čo navrhovateľ už poukázal a odôvodnil skutočnosťami uvedenými v časti IV. svojho písomného vyjadrenia k námietke premlčania vznesenej odporcom. Okresný súd tieto skutočnosti vôbec nevzal do úvahy, v rozhodnutí sa s nimi nevysporiadal, v tomto rozhodnutí súdu nie je odôvodnené. Poukazoval na to, že odporca sa pravidelne nachádza v situácii, kedy v zmysle zákona nemá nárok na ním požadované úroky a poplatky za poskytnutie spotrebiteľského úveru z dôvodu, že jeho zmluvy o úveroch nie sú v súlade s príslušnou právnou úpravou. Na základe dlhoročného konania odporcu je možné vyvodiť, že je pre neho prijateľnejšie ignorovať právnu úpravu slúžiacu na ochranu spotrebiteľa, teda neuvádzať v jeho zmluvách zákonom obligatórne vyžadované údaje a požadovať od spotrebiteľa nezákonne vysokú odplatu. To všetko za účelom, aby sa obohatil na úkor spotrebiteľov, od ktorých objektívne nemožno požadovať, aby boli schopní posúdenia uzatváraných zmlúv už v čase ich podpisu. V prípade odporcu je zjavné, že svojím konaním dokáže dosahovať zisk, ktorý by v prípade podnikania v súlade so zákonom nedosahoval. Vyplýva to z toho, že len malé percento spotrebiteľov sa domáha svojich nárokov zo zmlúv uzavretých odporcom. Naopak, vo väčšine prípadov spotrebiteľa platia na účet odporcu finančné plnenie predstavujúce odplatu v rozpore so zákonom, pretože si svojich práv vôbec nie sú vedomí. Odporca tak jednoznačne zneužíva svoje silnejšie postavenie vo vzťahu k spotrebiteľovi pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv a prijíma od nich plnenia, na ktoré nemá právny nárok. Takéto konanie, úmyselne porušovať zákon, čo dlhodobo robí, napriek mnohým rozhodnutiam súdov, ktorého ho na to upozorňujú, je pre odporcu preukázateľne výhodnejšie, ako dodržiavanie zákona. Konanie odporcu je vopred premyslené a z hľadiska pomeru rizika voči dosiahnutému zisku dobre premyslené, a pre neho ekonomicky výhodné.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zruší, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník stanovuje kombinovanú premlčaciu dobu - subjektívnu (§ 107 ods. 1) a objektívnu (§ 107 ods. 2). Tieto premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a objektívna premlčacia doba je trojročná, alebo desaťročná. Pokiaľ márne uplynula aspoň jedna z týchto premlčacích dôb a je vznesená námietka premlčania, nemožno právo na vydanie bezdôvodného obohatenia priznať. Ak sa skončí plynutie jednej z nich právo sa premlčí a to aj napriek tomu, že poškodenému plynie ešte druhá premlčacia doba.

V posudzovanom prípade navrhovateľ v odvolaní napáda a nesúhlasí s riešením otázky a právnej aplikácie objektívnej premlčacej doby, keď okresný súd aplikoval na daný prípad trojročnú objektívnu premlčaciu dobu, a nie desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, ktorú mal podľa názoru navrhovateľa aplikovať.

Zo spisu vyplýva, že už v priebehu prvostupňového konania, v písomnom podaní zo dňa 18.09.2014, doručenom súdu v nadväznosti na odporcom vznesenú námietku premlčania zo dňa 17.07.2014, navrhovateľ trval na tom, že v prejednávacom prípade ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie odporcu na úkor navrhovateľa, kedy podľa ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka treba aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Svoj názor odôvodňoval tým, že zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platný a účinný od 01.10.2001 už od jeho prvej účinnosti obsahoval povinnosť uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov (§ 4 písm. g)), lebo inak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Napriek tomu odporca aj takmer po 10-tich rokoch podnikania (zmluva bola uzavretá 01.03.2010) v oblasti poskytovania úverov, kedy po celý čas platilo takéto zákonné ustanovenie, dlhodobo ignoruje túto zákonnú povinnosť uvádzať RPMN v zmluvách, čo podľa názoru

navrhovateľa treba nevyhnutne hodnotiť ako úmyselné konanie, zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu.

Obsahom tohto podania navrhovateľa zo dňa 18.09.2014 je aj tvrdenie navrhovateľa, že pokiaľ ide o subjektívnu dvojiročnú premlčaciu dobu, že táto začala plynúť od 15.03.2014, kedy sa navrhovateľ v rámci porady so svojim právnym zástupcom dozvedel o skutkových okolnostiach, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že súd založil svoje rozhodnutie na názore, že v danom prípade nešlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, ale išlo o bezdôvodné obohatenie, ktoré sa premlčí za tri roky. Ustálil, že premlčacia doba začala plynúť dňa 04.04.2011, od okamihu, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo (objektívna premlčacia doba), teda bez ohľadu na to, či oprávnený subjekt o svojom práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vedel alebo nie (čo je rozhodné pre počítanie subjektívnej premlčacej doby). Ohľadom subjektívnej premlčacej doby súd iba konštatoval, že táto môže začať plynúť najskôr začiatkom objektívnej lehoty. Potom je nárok navrhovateľa, ktorý návrh na začatie konania súdu doručil až dňa 05.05.2014 premlčaný.

Podľa názoru odvolacieho súdu takto odôvodnené rozhodnutie prvostupňového súdu nemožno mať za riadne a náležite odôvodnené, presvedčivé, ak vo vzťahu k desaťročnej premlčacej objektívnej dobe, aj napriek tomu, že navrhovateľ sa v konaní výslovne domáhal práve uplatnenia desaťročnej objektívnej premlčacej doby, vo veci konajúci prvostupňový súd žiadne vysvetlenie, prečo túto lehotu neuplatnil, neuviedol. Obmedzil sa len na strohý (bližšie neodôvodnený) záver, že v danom prípade nešlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, resp. že k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo neúmyselne (z nedbanlivosti).

Rovnako rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené ani z hľadiska subjektívnej premlčacej doby, keď súd iba uviedol, kedy (teoreticky) môže táto doba začať plynúť, bez jej konkrétneho posúdenia v danom prípade, zjavne nepovažujúc to za potrebné poukazom na jeho záver o márnom uplynutí trojiročnej objektívnej doby.

Ak rozsudok nie je riadne odôvodnený, teda tak, ako ukladá ust. § 157 O. s. p., a v dôsledku toho nie je preskúmateľný súdom vyššieho stupňa, je to dôvod na zrušenie rozhodnutia. Požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu. Rozhodnutie súdu musí dať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Okresný súd nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, čo je zákonný dôvod pre zrušenie rozhodnutia odvolacím súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.

Podľa § 154 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Uvedené ust. platí primerane aj pre konanie na odvolacom súde (§ 211 ods. 2 O. s. p.). To znamená, že odvolací súd preskúmava rozhodnutie prvostupňového súdu z hľadiska tých skutočností (vziať do úvahy môže iba skutočnosti), ktoré tu boli (existovali) v čase jeho rozhodovania. K novým skutočnostiam, ktoré vznikli po vydaní rozhodnutia treba prihliadnuť, ak by tieto nové skutočnosti mohli mať vplyv na posúdenie správnosti rozhodnutia v čase rozhodovania súdu.

V zmysle § 205a O. s. p. zákon pripúšťa skutočnosti alebo dôkazy v odvolacom konaní, v ktorom sa napáda rozhodnutie v sporovom prvostupňovom konaní, iba v obmedzenom rozsahu. Účastník zásadne nemôže uplatniť v odvolacom konaní tie dôkazy a skutočnosti ktoré mohol uplatniť, ale neurobil tak v základnom konaní pred súdom prvého stupňa. Tieto skutočnosti nemôže vziať do úvahy ani odvolací súd. Dôkazy a skutočnosti, ktoré môže byť odvolacími dôvodmi aj keď neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú charakteristické tým, že sa považujú za výnimočné a viažu sa na konkrétne vymedzené procesné situácie v konaní pred súdom prvého stupňa.

Za predčasne vydané možno považovať rozhodnutie okresného súdu z dôvodu, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, resp. skutočnosti, ktoré sú obsahom spisu a ktoré mohli byť významné pre rozhodnutie vo veci, súd vôbec neposudzoval, nevyhodnotil a nezaujal k nim žiadne stanovisko, čo je na úkor úplnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia.

V sporovom konaní dôkazné bremeno na preukázanie nároku - pravdivosti tvrdení zaťažuje navrhovateľa. Znamená to, že navrhovateľ je povinný predložiť, resp. aspoň označiť dôkazy na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania (v žalobe) a v priebehu celého konania, až do času, kým súd uznesením nevyhlási dokazovanie za skončené. Účastníci majú predložiť alebo označiť všetky dôkazy a skutočnosti.

Okresný súd rozhodol vo veci na jedinom pojednávaní, konanom dňa 27.11.2014, bez prítomnosti účastníkov, o čom svedčí obsah zápisnice z pojednávania, v ktorej súd konštatoval, že odporca svoju neúčasť neospravedlnil, hoci má doručenie predvolania riadne a načas vykázané, a právny zástupca navrhovateľa neúčasť na pojednávaní ospravedlnil. Z podania právneho zástupcu navrhovateľa doručeného okresnému súdu dňa 26.11.2014 elektronicky (27.11.2014 poštou), ktoré je doložené v spise je zrejmé, že navrhovateľ okrem ospravedlnenia svojej neúčasti na tomto pojednávaní, súhlasil s konaním pojednávania bez jeho prítomnosti. Zároveň sa dožadoval zaslania odpisu zápisnice z pojednávania. Ak za takejto situácie súd pojednával v neprítomnosti účastníkov a ich zástupcov, išlo o postup zákonom dovolený.

Pokiaľ však ide o priebeh uvedeného pojednávania, odvolací súd konštatuje, že z obsahu zápisnice nie je zrejmé a vôbec nie je v nej zaznamenané, aké konkrétne dôkazy súd vykonal, ako vykonané dôkazy vyhodnotil, ktoré skutočnosti mal a ktoré nemal za preukázané, a ktoré konkrétne skutočnosti vzal za základ svojho rozhodnutia. Ohľadom dokazovania sa v zápisnici uvádza výlučne iba to, že: „sa oboznamuje: zmluva o úvere z čl. 6, listinné dôkazy z čl. 6 pv, 19-20, 33-36.“ Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno mať dokazovanie súdom prvého stupňa za vykonané, žiadne dokazovanie súdom prvého stupňa fakticky vykonané nebolo (svedčí o tom obsah zápisnice). Aj právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu prvostupňový súd, sú odôvodňované hodnotiacim úsudkom súdu, ktorý súd vyvodil zo skutkových zistení - zo všeobecných súhrnných zistení z písomností doložených v spise, čo však vyplýva iba z odôvodnenia rozsudku okresného súdu (nie zo zápisnice o pojednávaní). Potom v posudzovanom prípade nemožno brať zreteľ ani na „splnenie“ poučovacej povinnosti súdom podľa § 120 ods. 4 O. s. p. na pojednávaní konanom dňa 27.11.2014, na ktorom bolo vyhlásené dokazovanie za skončené. Splnenie poučovacej povinnosti podľa § 120 ods. 4 O. s. p. má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie vo veci samej, na možnosť napadnúť toto rozhodnutie v riadnom opravnom konaní, pretože jeho obsahom je významné obmedzenie predkladať alebo označovať v ďalšom konaní dôkazné prostriedky a skutočnosti, hoci objektívne existujú, ako aj v danom prípade, o čom svedčí skutočnosť, že navrhovateľ ich súdu opakovane predložil v rámci podaného odvolania. Opakovane obhajuje svoj súdne uplatnený nárok zachovaním plynutia desaťročnej premlčacej doby. Nielen v zápisnici, ale ani v odôvodnení prvostupňového rozsudku (ako je už uvedené vyššie) sa súd nezmieňuje, prečo navrhovateľom tvrdené skutočnosti k vznesenej námietke premlčania odporcom (podanie navrhovateľa žurnalizované na čl. 28 - 32 spisu) neposudzoval, a nepovažoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci, či už z hľadiska skutkového a právneho posúdenia, alebo inej vypovedacej a preukaznej schopnosti.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.